

Okresná knižnica Dávida Gutgesela
v **Bardejove**

Bardejovský knihovník

**Knižničný spravodajca
pre obecné knižnice
okresu Bardejov**

1/2010

O B S A H

Mgr. Ľudmila Jászayová : Kríza tiež raz musí skončiť	3
Angela Delejová : Vyhodnotenie činnosti knižníc Bardejovského okresu za rok 2009	5
Predstavujeme moderné a prosperujúce obecné knižnice v okrese Bardejov	8
Angela Delejová : Obecná knižnica Koprivnica	8
Ľudmila Matuševská : Ján Nagajda. Prezentácia personálnej bibliografie	10
Ľudmila Matuševská : Rozhovor s básnikom Jánom Nagajdom	11
Alžbeta Kutašovičová : Kníhtlačiarik po stopách Dávida Gutgesela	16
Alžbeta Kutašovičová : Noc s Andersenom - scenár	22
Ing. Terézia Švirková : Margita Figuli 15. výročie úmrtia hovorená bibliografia	27
Zuzana Jančuvová : Rok 2010 rok kresťanskej kultúry	29
Gabriela Semancová : Anton Lauček Biografia Antona Laučeka	31 32
Helena Hlad'ová : Výstava v Okresnej knižnici Život a doba Karla Čapka	33
Ing. Terézia Švirková : Slovensko napísalo román	36
Alžbeta Kutašovičová : Noc s Andersenom 2010 v Okresnej knižnici Dávida Gutgesela v Bardejove	38
Martin Kukučín 150 rokov narodenia	40
Angela Delejová : Grantový systém MK SR na rok 2010	41
Knihovnícke všeličo	42
Fotogaléria	45

KRÍZA TIEŽ RAZ MUSÍ SKONČIŤ

Milé kolegyně a kolegovia!

Napriek tomu, že oficiálne jar začala už pred dvoma mesiacmi, slnko nám veľmi nežičí. Prší a prší. Ako keby počasie mapovalo situáciu v celej spoločnosti. Ešte stále nás trápi hospodárska kríza, ktorej sa zrejme na celom svete veľmi zapáčilo a nie a nie odísť. Iná situácia nie je ani v slovenských knižniciach. Nepíšem v našej knižnici, ani v knižniciach nášho kraja, lebo kríza je vo všetkých slovenských knižniciach.

Trápi nás nedostatok finančných prostriedkov na nákup literatúry. A nielen na literatúru. Na všetko. Rozpočet máme viazaný 10% a môžeme len dúfať, že sa stane zázrak a budeme ich môcť použiť. Ešte šťastie, že Ministerstvo kultúry SR nám praje a podporuje nás prostredníctvom grantového programu. Chýbajú nám pracovníci. Nie žeby neboli ponuky. Dennodenne dostávame žiadosti o prijatie do zamestnania, niektoré aj veľmi zaujímavé. Žiaľ, nemáme finančné prostriedky na mzdovom fonde. A tak sa zastupujeme a zastupujeme a veríme, že raz bude lepšie.

Dost' už o tom. Problémy sú na to, aby sa riešili a my nie sme žiadne padavky. Musíme si utiahnuť opasky /len keby sme radšej schudli my poniektoré a nie rozpočet knižnice/ a snažiť sa, aby napriek našim opatreniam k nám chodili naši používatelia radi. Možno sa príhodi niečo a nájde sa sponzor nielen na šport, ale aj na nákup literatúry. Možno... Veď aj pršať raz prestane a začne krásne, teplé, slnečné leto. Urobíme revíziu knižného fondu a začneme oddychovať. A tá hnusná kríza raz tiež musí skončiť. Veď nie je nesmrteľná. Už teraz sa teším na plné police nových kníh a na rozšírený počet pracovníkov. Jej, to bude. Síce je to zatiaľ len vo fáze snívania, ale raz...

Milé kolegynky vo všetkých knižniciach, milí kolegovia! Prajem Vám, aby ste mali krásne leto, príjemné dovolenky, nádherné zážitky. Aby ste načerpali nové sily a po prázdninách sa s chuťou pustili do práce. Naši používatelia nás potrebujú a sú radi, keď sme milé, krásne, usmiate a ochotné im poradiť. Ved' aj preto radi chodia do knižníc.

Mgr. Ľudmila Jászayová
riaditeľka

VYHODNOTENIE ČINNOSTI KNIŽNÍC BARDEJOVSKÉHO OKRESU ZA ROK 2009

Štatistické zisťovanie o dosiahnutých výsledkoch činnosti verejných knižníc Bardejovského okresu za rok 2009 je spracované na základe formulárov Ročný výkaz o knižnici za rok 2009 KULT(MKSR) 10-01.

V roku 2009 vykazovalo v okrese Bardejov činnosť 78 verejných knižníc.

z toho : 1 okresná knižnica

8 obecných knižníc s profesionálnymi zamestnancami

69 obecných knižníc s neprofesionálnymi zamestnancami

z uvedeného počtu obecných knižníc s neprofesionálnymi zamestnancami bolo 15 stagnujúcich knižníc .

Aj keď okresná knižnica navrhovala zástupcom stagnujúcich knižníc ich zrušenie, nedošlo k zlepšeniu situácie v tomto smere. Stagnujúca knižnica áno, ale jej zrušenie nie, taký je názor zástupcov obecných zastupiteľstiev.

Knižničné fondy v roku 2009

Počet knižničných jednotiek v rámci okresu (vrátane OK) bol **224 768** kn.j. (nárast o 1839 kn.j.). Na jedného obyvateľa pripadá **3,16** zväzkov a **21,76** zväzkov na jedného používateľa.

Okres Bardejov nedosiahol ani celokrajský priemer zväzkov na 1 obyvateľa, ktorý bol 3,54 a na 1 používateľa 28,15.

Krajský priemer prevyšujú len obecné knižnice s profesionálnymi zamestnancami s počtom **57 738 zväzkov**. Na 1 obyvateľa pripadá

4,64 zväzkov, na 1 používateľa **46,12** zväzkov. Ani knižnice s neprofesionálnymi zamestnancami nedosahujú celokrajský priemer s počtom **81 472** zväzkov. V prepočte na jedného obyvateľa dosahujú **3,21** zv. a **27,64** na jedného používateľa.

Knižnice v okrese za rok 2009 zakúpili literatúru v hodnote **17 910.60 €**, z toho okresná knižnica knižničný fond zakúpila za **9 633 €**, knižnice s profesionálnymi zamestnancami za **3 508.41 €** a knižnice s neprofesionálnymi zamestnancami za **4 769.19 €**.

Obecné knižnice s profesionálnymi aj neprofesionálnymi zamestnancami zakúpili literatúru za **8 277.60 €**. O 3 624.38 € (109 189,- Sk) menej oproti predchádzajúcemu roku, index **69,55**.

Čerpanie finančných prostriedkov na nákup literatúry v knižniciach s profesionálnymi zamestnancami :

Hažlín	162.05 €	(4 888.92 Sk)	index	93,77
Hertník	229.78 €	(6 922.35 Sk)	index	115,85
Kružľov	/			
Kurima	349.11 €	(10 517.28 Sk)	index	60,01
Malcov	563 €	(16 960.94 Sk)	index	61,67
Marhaň	435.11 €	(13 108.12 Sk)	index	37,22
Raslavice	437.18 €	(13 170.48 Sk)	index	52,68
Zborov	1 332.19 €	(40 133.55 Sk)	index	108,99

Čerpanie finančných prostriedkov na nákup knižničných jednotiek v knižniciach s PZ je nerovnomerné a klesajúce, nárast je v Hertníku a Zborove. Obecná knižnica v Kružľove nečerpala žiadne finančné prostriedky na nákup kníh.

Prírastky

Celkový prírastok knižničných fondov bol za všetky knižnice okresu **2 695 zv.**, o **563 zv.** viac ako v predchádzajúcom roku, nárast bol len v okresnej knižnici. Naopak, pokles čerpania finančných prostriedkov na nákup kníh bol v knižniciach s PZ aj NZ, čo sa

prejavilo v menšom počte prírastkov. V knižniciach s PZ bol prírastok nových kníh **545** kn.j., menej o 172 kn.j. , v knižniciach s NZ **966** kn.j., menej o 449 kn.j. oproti minulému roku.

Používatelia

Počet vykazovaných používateľov v knižniciach okresu v počte **10 329** (pokles o 1110) -, čini **14, 50 %** používateľov z počtu obyvateľov. Z celkového počtu používateľov je **4 840** detských čitateľov, percento detských čitateľov čini **46,86 %**.

V knižniciach s profesionálnymi zamestnancami bol počet registrovaných používateľov **1 252**, percento používateľov z počtu obyvateľov činilo **10,06**, percento detských používateľov **61,34**.

Knižnice s neprofesionálnymi zamestnancami dosiahli **2 948** registrovaných používateľov, percento používateľov z počtu obyvateľov **11,62** , percento detských používateľov **61,67 %**.

Výpožičky

Za rok 2009 knižnice v okrese dosiahli **254 986** absenčných a prezenčných výpožičiek. V prepočte na 1 obyvateľa okresu knižnice dosiahli **3,58** výpožičiek, na 1 používateľa **24,69** výpožičiek.

Knižnice s profesionálnymi zamestnancami realizovali **28 201** absenčných a prezenčných výpožičiek (pokles o 1583), na 1 obyvateľa pripadá **2, 27** výpožičiek, na 1 používateľa **22,52** výpožičiek.

Knižnice s neprofesionálnymi zamestnancami realizovali **26 710** absenčných a prezenčných výpožičiek, (pokles o 2 191), čo čini na 1 obyvateľa **1, 05** výpožičiek, na 1 používateľa **9,06** výpožičiek.

Pokles výpožičiek , rovnako aj používateľov sa zaznamenáva nielen v našom okrese, ale celkove v knižniciach Prešovského kraja. Na 1 obyvateľa v kraji sa dosiahlo 3,44 výpožičiek, a na 1 používateľa 27,45 výpožičiek. Oproti celoslovenskému priemeru je to stále málo.

Ak chceme v okrese vybudovať z obecných knižníc moderné infor-

mačné a komunitné centrá, prvoradou povinnosťou obce je :

- zabezpečiť vhodné priestory primerané veľkosti KF, rozsahu poskytovaných knižnično-informačných služieb,
- zabezpečiť knižnicu z finančnej a personálnej stránky,
- zabezpečiť pravidelné dopĺňovanie, odbornú evidenciu, odborné spracovanie, ochranu, využívanie a sprístupňovanie knižničného fondu.

Úroveň obecnej knižnice poukazuje na kultúrnosť zriaďovateľa a čiastočne ovplyvňuje i kultúrnu úroveň obyvateľov obce.

Angela Delejová
metodické oddelenie

PREDSTAVUJEME MODERNÉ A PROSPERUJÚCE OBECNÉ KNIŽNICE V OKRESE BARDEJOV

Obec KOPRIVNICA Obecná knižnica Koprivnica

Obec Koprivnica leží na juhozápadnom okraji Nízkyh Beskýd v doline Koprivničky s počtom obyvateľov 690.

V krásnom prostredí v strede obce sa nachádza zrekonštruovaný objekt Kúrie. Je to klasicistická kultúrna pamiatka z 19. storočia a v súčasnosti slúži ako kultúrno-športové centrum obce. Rekonštrukcia objektu sa začala v roku 2009 s finančnou pomocou z fondov EÚ. A nielen zvonku, ale aj interiér budovy je kompletne zrekonštruovaný a je sídlom pre obecnú knižnicu, ktorá s počtom 1 400 knižničných jednotiek, 70 čitateľov a 994 zväzkami vypožiča-

ných kníh poskytuje základné knižnično-informačné služby a uskutočňuje kultúrno-spoločenské podujatia. Funkciou knihovníčky je poveraná pani Mária Ďuraková, pre ktorú je práca v knižnici veľkým potešením.

To, že obecná knižnica patrí medzi prosperujúce a fungujúce obecné knižnice v okrese Bardejov, je zásluhou obecného úradu, ktorý pravidelne prispieva nielen na činnosť knižnice, ale zvlášť na nákup knižničných fondov. Finančné prostriedky na nákup kníh získala obecná knižnica aj z mimorozpočtových zdrojov, konkrétne z grantov Ministerstva kultúry SR. Aj v tomto roku na základe podanej žiadosti získala finančnú čiastku na nákup kníh v hodnote 500 € . V tejto obci sa podarilo zabezpečiť vhodné priestory primerané veľkosti KF, rozsahu poskytovaných knižnično-informačných služieb, zabezpečiť knižnicu z finančnej a personálnej stránky a zabezpečiť pravidelné doplňovanie, odbornú evidenciu, odborné spracovanie, ochranu, využívanie a sprístupňovanie knižničného fondu.

Cieľom je zaviesť v obecnej knižnici internet a v rámci automatizácie zakúpiť knižnično-informačný program KIS MaSK. Možno sa podarí zabezpečiť finančné prostriedky z grantov MK SR na elektronizáciu a internetizáciu knižnice.

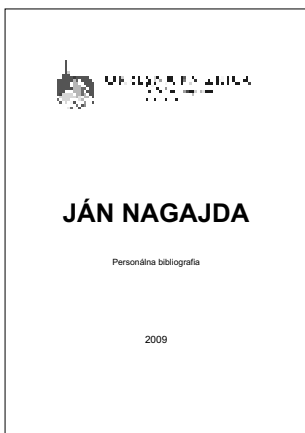

Angela Delejová
metodické oddelenie

JÁN NAGAJDA. PREZENTÁCIA PERSONÁLNEJ BIBLIOGRAFIE

V rámci 11. ročníka Týždňa slovenských knižníc, ktorý prebiehal v Okresnej knižnici Dávida Gutgesela v Bardejove, sa 23. marca 2010 uskutočnila prezentácia personálnej bibliografie - Ján Nagajda. Personálna bibliografia vyšla pri príležitosti životného jubilea tohto básnika a publicistu. Ján Nagajda je rodákom z Marhane. Celé roky žije, pracuje a tvorí v Bardejove. Bibliografia obsahuje 278 bibliografických záznamov kníh a článkov uverejnených a vydaných na Slovensku a v Poľsku. Záznamy sú rozdelené do tematických celkov a usporiadané chronologicky podľa roku vydania. Bibliografia obsahuje ukážky z jeho literárnej tvorby, menný register a fotografickú prílohu. Je určená tým, ktorým sa páči jeho literárna tvorba, ktorí s ním spolupracujú, ktorým dáva cenné rady do literárneho rozletu..., ale aj čitateľom našej knižnice a širokej verejnosti.

Ľudmila Matuševská
oddelenie bibliografie

16. Luďka plná (Zvlášť o nej) Jan Nagajda, Pôrodný in: "Cesta" - Knižnica Dana Kallay - C. 57 (2006), s. 36.	
BÁSKNÉ ZBIERKY	
19. Nagajda, Jan Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	CLANOK
20. Nagajda, Jan Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	
21. Nagajda, Jan Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	209. Nagajda, Jan, 194 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
22. Nagajda, Jan Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	210. Nagajda, Jan, 194 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
Všet zborník 10	
273. Maľba maľ in: "Cesta" - Knižnica Dana Kallay - C. 57 (2006), s. 36.	274. Základná príloha in: "Cesta" - Knižnica Dana Kallay - C. 57 (2006), s. 36.
275. Dávid, Jan Všet zborník 10	276. Dávid, Jan Všet zborník 10
BARDEJOVSKÁ NEMOCNICA AZDRAVOTVEVNICA	
KLONKY	
241. Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	242. Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
CLANOK	
243. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	244. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
245. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	246. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
247. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	248. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
249. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	250. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
251. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	252. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
253. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	254. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
255. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	256. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
257. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	258. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
259. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	260. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
261. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	262. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
263. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	264. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
265. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	266. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
267. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	268. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
269. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	270. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
271. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	272. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
273. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	274. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
275. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	276. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008
277. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008	278. Nagajda, Jan, 1948 Maľba maľ Zborník 10 Pôrodný 1008

**ROZHOVOR S BÁSNIKOM JÁNOM NAGAJDOM
ZAZNAMENALA ĽUDMILA MATUŠEVSKÁ,
REGIONÁLNA BIBLIOGRAFKA.**

Mladé roky básnika Jána Nagajdu sú veľkou neznámou. Čo nám o sebe môžete povedať a aké boli vaše literárne začiatky?

Narodil som sa 1. februára 1949 v Marhani. V tej istej dedine, kde boli pred sto rokmi uložené pozostatky uhorského národného hrdinu generála Aristida Dessewffyho a v predvečer stého narodenia básnika P. O. Hviezdoslava. Základnú školu som navštevoval vo svojom rodisku. Veľa som čítal. Už ako žiak štvrtej triedy som sa zúčastnil okresnej čitateľskej súťaže pre dospelých. Od ôsmej triedy som sa aktívne, ale aj úspešne venoval atletike a mojou stálou spoločníčkou bola gitara. Písal som prvé básne a hudobné texty. V rokoch 1964-1967 som študoval na SVŠ (gymnázium) v Giraltovciach. Začal som sa venovať už aj technike spracovania básne. Po SVŠ v Giraltovciach som študoval na UPJŠ v Prešove a AŠ RTG v Košiciach. V roku 1970 som začal pracovať v OÚNZ v Bardejove ako rtg laborant. Neskôr som ukončil vyššie odborné štúdium v odbore diplomovaný rádiologický asistent.

Stále som písal poéziu, no časopisecky som začal publikovať od roku 1973 v literárnej prílohe Nového slova, kde som pod vedením Vojtecha Miháliku začal študovať základy literárnej tvorby. Postupne som v novinách a časopisoch uverejnil desiatky svojich básní.

Ako si spomínate na obdobie spolupráce s Vojtechom Mihálikom?

Po roku 1970 neexistoval žiadny literárny časopis pre mladú literárnu generáciu. Privítal som možnosť publikovania svojich básní v literárnej prílohe Nového slova. Aj keď to bolo obdobie poplatné svojej dobe, teda ako každé iné, práve pri Vojtechovi

Mihálíkovi som si osvojil teoretické základy básnického umenia. Bol v tom ohľade na nás prísny, no vždy to bolo na prospech prípravy autorov na samotnú literárnu tvorbu. Výhodou autorov publikujúcich v literárnej prílohe bolo aj to, že mali spätnú väzbu na svoju literárnu tvorbu. Samotní čitatelia hodnotili každý mesiac jednotlivé básne a takto sa vytváral rebríček najobľúbenejších básní a autorov. Dodnes si pamätám, že 12. októbra 1976 som prvýkrát vyhral mesačnú súťaž s básňou Sonet o hľadaní žrebca. Potom som dlhé obdobie patril medzi dominantných autorov literárnej prílohy. V roku 1976 som dvakrát zvíťazil v celoštátnych literárnych súťažiach vyhlásených redakciou Nového slova, to isté som zopakoval v roku 1977. Autori, ktorí vydali básne knižne, už nemohli publikovať v literárnej prílohe. Výnimkou bol rok 1981, keď bola vyhlásená literárna súťaž aj pre autorov, ktorí už knižne publikovali. Aj v tejto celoštátnej literárnej súťaži som zvíťazil. Postupne som publikoval básne takmer vo všetkých novinách a časopisoch, ktoré uverejňovali básne.

Okrem domáceho časopiseckého publikovania sa vaše básne časopisecky publikovali aj v cudzích jazykoch. Do akých jazykov ste mali preložené básne?

Časopisecky som mal básne publikované v bulharskom, maďarskom, ukrajinskom a poľskom jazyku.

Ako to bolo s knižným publikovaním vašich básní?

Prvýkrát sa moja báseň dostala do knižnej publikácie v literárnom zborníku Storočie patrí nám (Slov. spis., 1973), kde som sa ocitol medzi takými autormi, ako boli Andrej Plávka, Vojtech Mihálik, Pavol Koyš, Ján Šimonovič, Milan Richter, Ján Kostra, Vladimír Reisel a pod. Ďalej to bolo v zborníku poézie a prózy Dychtivo spolu (Smena, 1974), v zborníku poézie Právo na pieseň (Slov. spis., 1976), v zborníku poézie a prózy Doma (Smena, 1976), v zborníku poézie a prózy Vyzvanie (Vsl. vyd., 1977), v zborníku

poézie A prehovoril ľud (Vsl vyd., 1978), zborník poézie a prózy Svojomu času (Vsl. pob. ZSS, 1988).

V zahraničí mi knižne vyšli básne v ukrajinskom preklade v antológii Otvorený dom (1984), v poľskom preklade v almanachu Do prvého očarenia (2008) a v almanachu Echom minutých snov (2009).

A čo vaše samostatné zbierky básní?

Pôsobenie v literárnej prílohe Nového slova som ukončil zbierkou básní Medzi nami (Slov. spis., 1979), ďalšou zbierkou básní bola zbierka Báseň je moje Blues (OZKN, 1998), nasledovala zbierka básní Oči a iné zrkadlá (Prima-print, 2001) a ostatná zbierka básní Anjel sype sneh (VMV, 2009).

Vydali ste aj niekoľko publikácií venovaných rybárstvu a zdravotníctvu, čo nám o nich môžete povedať?

Pre rybárov som urobil publikácie 60 rokov organizovaného rybárstva (MO SRZ, 1999) a 70 rokov organizovaného rybárstva v Bardejove (MO SRZ, 2009), v ktorých som faktograficky a chronologicky spracoval históriu bardejovského rybárstva od stredoveku po súčasnosť. Pre bardejovské zdravotníctvo som urobil publikácie 100 rokov a 110 rokov bardejovskej nemocnice (1995 a 2005), ktoré sú venované bohatej histórii bardejovského zdravotníctva od stredoveku po súčasnosť.

Vaše básne boli publikované aj v televízii i v rozhlase.

Účinkoval som v televíznom programe Poézia z nového slova, v ktorom moje básne recitoval herec Jozef Vajda, no najčastejšie moje básne v televízii recitoval Vlado Durdík, či to bol rozsiahly cyklus rondelov Smädnými ústami, alebo cyklus Keď spieva zem. Samozrejme, mnohé básne som mal odvysielané aj v Bardejovskej televízii. Pre BTV som pripravil a moderoval 4 cykly televíznej

relácie Bardejovské stretnutia s poéziou, v ktorých som predstavoval autorov žijúcich v Bardejove a v jeho okolí.

Mnohé básne i celé cykly básní som mal odvysielané aj v Slovenskom rozhlase.

Často sa stretáme v vašou publicistickou činnosťou, niekedy aj vo funkcii šéfredaktora. Čo nám o tom môžete povedať?

Okrem poézie som autorom viacerých literárnych recenzií, ale aj poviedok z rybárskeho prostredia publikovaných v časopise Poľovníctvo a rybárstvo. Najčastejšie však píšem bežnú publicistiku. Bol som šéfredaktorom občasnika Slovo Horného Šariša, po ňom som pokračoval vo funkcii šéfredaktora občasnika Bardejovské slovo.

Do povedomia priateľov poézie sa zapísal aj Literárny klub BARD, ktorý ste založili.

Na jednej z literárnych besied som bol požiadaný, aby som založil literárny klub. Z tohto nápadu sme pri Okresnej knižnici Dávida Gudgesela vytvorili literárny klub, ktorý bol akousi literárnou dielňou a propagátorom poézie. Okrem stretnutí členov klubu sme pripravovali literárne stretnutia, akými boli stretnutia v Bielom orlovi, Kafé 42, Základnej umeleckej škole a pod., členovia klubu publikovali svoju poéziu v celoštátnom časopise pre LK Slovo, v regionálnych novinách, BTV a v rozhlase Rádio Východ.

V súčasnosti som odborným garantom nového Bardejovského literárneho klubu.

Čo by ste poradili mladým autorom?

Aj keď to znie ako fráza, predovšetkým veľa čítať. No potom autor musí zabudnúť na to, čo prečítal a zachovať si autorskú „svojskosť“. Autor by mal ovládať poetické zákonitosti, ale to ešte nie je zárukou dobrej tvorby, iba jedným z jej predpokladov, tréningom, či remeselnou prípravou. Ak si chce autor nájsť svojho

čitateľa, musí prezentovať svoju tvorbu, iba tak ho môže čitateľ nájsť.

Ako by ste definovali básnika a poéziu?

Myslím si, že básnik je akrobat žonglujúci na visutom lane ľudského obdivu aj nepochopenia, stojací medzi nebom a zemou, medzi snom a realitou, v priestore plnom napätia a výbojov. Teda presne tam, kde sa rodí láska a poézia.

Poézia bude vždy jednou zo špecifických foriem umenia, prostredníctvom ktorej básnik hľadá kompromis medzi krásou a pravdou pri poznávaní človeka a jeho života. Ale myslím si, že aj vo všeobecnosti práve v tom spočíva kúzlo umenia.

Ludmila Matuševská
oddelenie regionálnej bibliografie

KNÍHTLAČIARIK PO STOPÁCH DÁVIDA GUTGESELA

Januárom 2010 sme na oddelení literatúry pre deti a mládež odštartovali 3. ročník literárno tvorivej súťaže pre všetky šikovné deti 1.-4. ročníkov základných škôl v našom meste. Podmienkou účasti na súťaži bolo vyrobiť knihu rôznej veľkosti a tvaru. Fantázii sa medze nekládli ani pri výbere materiálu. Zaujímala nás aj literárna tvorivosť a nápaditosť detí vymyslieť nejaký príbeh, báseň, pieseň, náučný text či vtip, ktorý bol zhmotnený v písomnej podobe v novovytvorenej knihe. Súčasťou súťaže bolo aj ľubovoľnou formou odprezentovať obsah knihy, ktorý si každý súťažiaci pripravil sám. Súťažilo sa v troch kategóriách, a to: kolektív, skupina, jednotlivec. Vyhodnotenie tejto veľmi zaujímavej súťaže prebehlo 24. marca 2010 v Týždni slovenských knižníc. Mená súťažiacich a súťažných prác, ako aj mená výhercov uvádzam v naslednom scenári:

Podujatie začína rozhovorom :

*Ej, aleže to máme dobrý čas. Odkedy je vynájdená kníhtlač,
v našej knižnici knih stále pribúda a pribúda.*

A čože je to tá kníhtlač?

*To ti je, sestrička, veľmi dobrá vec. To sú také z kovu odliate
písmenká, ktoré sa pekne nasádzu vedľa seba tak, že sa dá
s nimi vytvoriť slovo, namaže sa farbou a vytlačí na papier.*

*Hm, zaujímavé, veď takto sa môže vytlačiť veľa slov, viet, ba
aj textov.*

Hej, ba i celá kniha!

Tak toto je prevratný vynález.

Áno, ešte pred takými 560 rokmi sa knihy len prepisovali ručne. A veľmi dlho. Ale všetko sa zmenilo vynájdením tých kovových písmeziek a spôsobi, ako ich dostať na papier.

A vieš ty, kto v našom krásnom kráľovskom meste pred tými mnohými rokmi vlastnil kníhtlačiareň?

Akoby som nevedela? Ved' to bol slávny bardejovský rodák, kníhtlačiar Gutgesel, ktorý vytlačil spolu 47 kníh, čo bola pre toto obdobie bohatá produkcia. Tak preslávil naše mesto Bardejov.

*Veru, Bardejov v tomto čase prežíval svoj najväčší rozkvet, svoj zlatý vek. Gutgesel sa kníhtlačiarskemu remeslu vyučil vo Viedni. Po získaní skúseností v iných kníhtlačiarniach sa vrátil do rodného mesta a založil **vlastnú tlačiareň. Bolo to v roku 1578.***

*Tlačili sa tu hlavne náboženské knihy a kalendáre. Bol tu vytlačený aj **Lutherov katechizmus, ktorý sa považuje za prvú známu slovenskú tlač vytlačenú na území Slovenska.** Kníhtlačiarsstvo patrilo k slobodným povolaniam a prví tlačiari tej doby sa objavovali z radov vzdelancov.*

Ale jeho sláva nepominula, stále trvá.

Veru nepominula. Len sa pozrime okolo seba. Aj dnes tu máme veľa malých kníhtlačiarov, Gutgeselových následovníkov, ktorí si prišli do knižnice zasúť ažiť, a tak kníhtlačiarsku tradíciu oživiť.

➤ **Milí naši kníhtlačiarikovia,**

všetkých Vás vítame a už sme zvedaví, aké knihy ste vymysleli, napísali a špeciálne pre túto súťaž pripravili.

Dovoľte mi, aby som otvorila tretí ročník literárnej súťaže, pri ktorej si zmeriate vzájomné tvorivé sily, váš um a nadanie vytvoríť niečo nové tak, aby ste upúťali ostatných prítomných knižných nadšencov. Svoju šikovnosť budete mať možnosť všetci predstaviť v podobe vlastnej prezentácie, či nebudaj dramatizácie.

Osobitne vás chcem upozorniť na odbornú porotu, ktorá bude vaše kníhtlačiarske prvotiny hodnotiť. Dnes ju tvoria: **p. učiteľka Anna Marhulíková, výtvarníčka p. Marta Augustínska a vedúca odboru kultúry úradu Prešovského samosprávneho kraja, p. Eva Arvayová.** Súťaž sa bude v 3 kategóriách, a to:

1. kolektívna práca
2. skupinová práca
3. jednotliviec

V každej kategórii vyhodnotíme jednu hlavnú cenu.

Viem, že ste sa na dnešný deň veľmi dobre pripravili a svoje tvorivé myšlienky ste ako kníhtlačiari nasádzali vedľa seba v podobe malých písmeňiek na papierové listy, ktoré ste potom zopli alebo zošili ako kníhviazači. Samozrejme, ešte predtým ste vznikajúcu knihu krásne vymaľovali alebo ináč vyzdobili, pretože žiadna detská knižka sa nezaobíde bez veľavravných ilustrácií.

➤ Napokon prichádza tá chvíľa, keď sa z vás stanú malí recitátori a svoje úžasné dielo nám predstavíte. Pristupujeme k prezentácii vašej šikovnosti, ale najskôr si povieme niekoľko pravidiel.

Keď vás vyzvem, zoberiete si svoju knihu, predstavíte nám ju a odprezentujete. Knihu potom položíte na stôl pred porotu.

➤ Súťažné prezentácie:

1. Kolektív 2.A tr. zo ZŠ Komenského, pri tvorbe tejto knihy sa podieľalo 23 súťažiacich pod vedením p. uč. Geffertovej

Malí spisovatelia

2. Skupina 4. A tr. zo ZŠ s MŠ Pod Vinbargom 2 súťažiaci p. uč. Maťašovej

Rozprávky o Frenklinovi

3. Baláž Patrik z 3.B tr. z CZŠ sv. Egídia p. uč. Sestra Abiela

O Miškových Zimných hrách

4. Kolektív 3.B tr. zo ZŠ s MŠ bl. Zefyrína, - 10 súťaž. p. uč. Harčariková

Cukor nad zlato

5. Skupina 3.A tr. zo ZŠ Komenského, - 3 súťaž. pod vedením p. uč. Hutňanovej

Tajomstvo bábičky

6. Chovancová Júlia zo 4.A tr. ZŠ s MŠ Pod Vinbargom p. uč. Maťašová

Naše čarodejnice

7. Kolektív 1. 9. roč. ŠZŠ s Praktickou školou, podieľalo sa 36 detí odprezentujú 2 súťažiaci p. uč. Kancianová

Osmijankove rozprávky

8. Grošať Matúš zo 4. roč. ŠZŠ a Praktickej školy p. uč. Kancianová

Leporelo

9. Holdiová Agátka zo 4. roč. ŠZŠ a Praktickej školy p. uč. Kancianová

Leporelo

10. Cverdeľová Alica zo 4.A tr. ZŠ s MŠ Pod Vinbargom p. uč. Maťašová

Stretnutie v New Yorku

11. Kolektív 2. E tr. zo ZŠ Komenského 10 súťažiach p. uč. Peláková

Kto býva v lese

12. Skupina 4. A tr. zo ZŠ s MŠ Pod Vinbargom - 2 súťaži p. uč. Maťašová

Príbehy psíka Dunča

13. Potičná Ľudmila 4. A tr. zo ZŠ s MŠ Pod Vinbargom p. uč. Maťašová

Múdrosti starej srny

14. Skupina 3. B tr. z CZŠ sv. Egídia 5 súťažiach p. uč. Sestra Abiela

Rozprávky o vodníčkovi

15. Biathová Stela zo 4. A tr. zo ZŠ s MŠ Pod Vinbargom p. uč. Maťašová

O dvoch bratoch

16. Mariančík Samko zo 4. A tr. zo ZŠ s MŠ Pod Vinbargom p. uč. Maťašová

Vtipy zo života

➤ **Počas prestávky vyhodnocovanie súťažných prác porotou**

➤ **Vyhodnotenie a odovzdanie cien**

Cena v kategórii kolektívna práca: MALÍ SPISOVATELIA

2. A trieda, ZŠ

Komenského, Bardejov

Cena v kategórii skupinová práca: TAJOMSTVO BÁBIKY

3. A trieda, ZŠ Komenského,

Bardejov

Cena v kategórii jednotlivec: NAŠE ČARODEJNICE

Chovancová Júlia:

ZŠ s MŠ Pod Vinbargom

**Cena poroty: Kolektív 3. B triedy zo ŠZŠ a Praktickej školy,
Bardejov**

➤ Naše knihy sú už dočítané, ceny sú rozdane. ...A nám do knižnice pribudli nové knihy. Aj keď sa nebudú môcť vypožičiavať, budú mať svoje nezastupiteľné miesto na oddelení literatúry pre deti a mládež, kde budú vystavené, a tak si ich budú môcť poprezerat' a obdivovať aj naši čitatelia.

- Ďakujem vám, deti, za vašu chuť tvoriť.
- Ďakujem rodičom a učiteľom, ktorí vám isto radi pomáhali.
- Ďakujem aj porote, ktorá mala veľmi ťažkú úlohu pri výbere toho najlepšieho, ale vieme, že súťaže sú také, víťaz môže byť len jeden.

Ďakujem vám všetkým za účasť a teším sa na vás pri nejakej novej súťaži.

Alžbeta Kutašovičová
oddelenie pre deti a mládež

NOC S ANDERSENOM

Scenár

1) ➤ Indícia 1. privítacia s programom

V knižnom zámku, vprostred mesta, ku ktorému vedie každá cesta, stretli sa dnes knihomoli, by tu večer, ba noc celú s Andersenom prebývali. Ten ich veru rád tu vidí, sú to všetko jeho deti.

A preto, naši milí knihomoli, duch Andersena dnes Vás víta, svoje rozprávočky chce Vám čítať, by ste večer nelenili a trochu v tanci sa zaškolili. Príde na rad aj chat s deťmi v knižných zámkoch v cudzích mestách. Tých miest je dnes neúrekom, písať si môžete so Slovákom, s Čechom, s Moravanom, s Poliakom, ba i so Slovincom.

V tmavej noci múdru knihu vytvoríme, v nej otláčky vaše budú. Odmenou za zvládnuté úlohy pre vás súce, poslúžia vám v indíciách skryté kľúče. S nimi poklad odomkneme a čo-to sa aj dozvieme. Spať sa hneď zberať nebudeme, ešte si nejaké nočné hry zahrajeme. Duch Andersena nás bude čakať, pomôže nám v noci sladko snívať.

Ráno bude pre vás krásne, ale verím, že aj vzácne. To preto tak teraz vravím, lebo sa na prežitý večer s vami veľmi teším.

Ale, nemeškajme už ani chvíľu a dajme správu do éteru..., že sme radi v knižnom zámku, vprostred nášho kráľovského mesta, ku ktorému vedie každá cesta.

Ale najprv treba uhádnuť indíciu, ktorou je vaše dnešné pomenovanie, Teda, dnešným zámkom sa to bude hemžiť kým? no predsa knihomolmi.

➤ odovzdanie kľúča (slovo napísané na lístku) = HUSACIE BRKO

Kľúče a indicie budeme odkladať na Andersenovníky

➤ prihlásenie sa na chat

2) ➤ Návšteva Základnej umeleckej školy KESEL
Deti si zoberú so sebou prezuvky a lampióny!

- a) Dramatizácia rozprávky pripraví Kesel
- b) Prehliadka a exkurzia školy
- c) Tanečné variácie ukážka a nácvik tanečných prvkov knižničných knihomoľov detí mi zo ZUŠ KESEL tanec Hip - hop

➤ Indícia 2. prečítať veršovanú básničku
/uhádnuť názov rozprávky/:

Tam, kde voda sa sypala, sad, les, polia zasypala. (HU)
Ráno snehom bielučkým ako pierko mäkučkým,

Za mestami nemestami, za cestami necestami,
Za vodou v krajinôčke, za horou v dolinôčke,

V blízkej zemi kupec býval, i keď dcéry múdre tri mal,
Kráska bola najmladšia, najmilšia a najkrajšia.

Z dvier na trh, keď sa on chystal, dcér vlastných hneď sa opýtal:
Moje milé detičky, čo chceli ste z cestičky?

Prvá: chcem plátno na šaty, druhá: z perál brokát zlatý.
Pozrie na tú najmladšiu, prines ružu najkrajšiu.

Potom kupca vedie cesta von z hôr, lúk, na trh do mesta.
Naspät' s plátnom na šaty má z perál brokát zlatý.

*K zakliatemu kráča hradu, nazad k lesu na záhradu.
Vziať pre krásku najmladšiu v sade ružu najkrajšiu.*

*Zračí ružu a odtrhne, dračí zjav sa na ňho vrhne.
Bud' ťa zjem na večeru, bo za ženu chcem dcéru.*

*Najmladšiu ber, peknú krásku, najkrajšiu z dcér, vernú lásku.
Hned' ju len do dňa chcem, prines ju sem, bo ťa zjem.*

*Muž z lúk, z lesa doputuje, ružu že vzal, oľutuje,
V dome ženy tri dary s potešením prijali.*

*Prvá z dcér plátno na šaty, druhá z perál brokát zlatý,
Tvár zdobí tej najmladšej kvietok z ruže najkrajšej.*

*Čoskoro sa pravdu dozvie, od koho má ružu povie,
Tretej láske najmladšej, peknej kráske najkrajšej.*

*V opustenom zámku býva, pred človekom sa tam skrýva
Hlava zlého diviaka, laba, telo človeka.*

*Kráska do hôr hned' sa vydá, za zvieratko hned' sa vydá,
Zakliaty hrad odkľáje, s kráľom býva, št' astná je.*

(KRÁSKA A ZVIERA)

➤ **získanie kl'úča** (slovo napísané na lístku) = LITERA

3. ➤ **Indícia 3.** Po chatovaní sa prečíta veršovaná úloha:

*Cez kamennú zem k sklenenému zámku červeným lanom
nechaj sa viesť a pod sklenenú bránu neboj sa vliezť. Tam tvoj
poklad múdry stavec stráži, u jeho nôh tam ticho leží. Získať ho,
však, nie je ľahké, tajomstvá sú už raz také.*

› úloha dovedie deti cez chodbu na beletriu (zo zadnej časti) ku skleneným dverám - prejdú cez sklenené dvere tam ich čaká knihovník = Janko H., ktorý im odovzdá kľúč

› **získanie kľúča:** (na papieri napísané slovo) = ZVITOK

Starec = Janko im podá obálku s úlohou (prečíta im úlohu), ktorú majú vylúštiť:

Úloha s otázkami:

- žil v 16. storočí
- preslávil naše krásne kráľovské mesto
- najznámejšia jeho kniha je Lutherov katechizmus
v slovenskom preklade
- čiernou farbou si špinil ruky
- knižnica má jeho meno

› **získanie kľúča:** (slovo napísané na lístku) = KNÍHTLAČIAR
GUTGESEL

› **Indícia 4.** Starec im prečíta navádzaciu indíciu a dá im ju:

Mesiac a hviezdy zavedú vás do krajiny rozprávkových krás. Tam vzácny poklad už mnoho rokov ticho leží, čaká...na dnešného andersenovského spáča.

(značky ich zavedú do ŠTUDOVNE, kde objavia list od Dávida Gutgesela:

Drahí moji knihomolí,

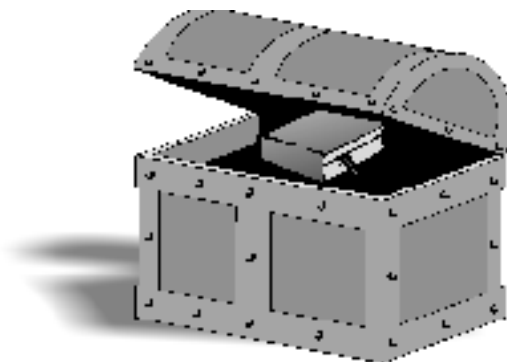
Po 500 rokoch prišiel čas, aby ste môj odkaz vyplnili. Ja som prvé knihy tlačil, čiernou farbou som písmenká močil veľa riadkov som tak stvoril.

*Mojím veľkým želaním vždy bolo, aby moje remeslo pokračovateľov malo.
V dnešný deň, zdá sa, splní sa mi ten môj sen. Nová kniha dnes sa zrodí,
za to vám vrelo ĎAKUJEM.*

Dávid Gutgesel

➤ **Vývoj knihy a kníhtlače** rozprávanie

- a) výroba knihy
- deťom rozdáme pripravené farebné listy na zhotovenie knihy;
 - každý môže rôznou technikou vpisovať vsádzať text indícií na pripravené listy na knihu (tlačiarňičkou, maľované čítanie, Braillovo písmo ap);
 - indície a kľúče napokon nalepiť do knihy
- 4) **Zábavné nočné hry**
- 5) **Príprava na spánok, usínanie**
- Rozprávka na sladké snívanie

MARGITA FIGULI 15. VÝROČIE ÚMRTIA HOVORENÁ BIBLIOGRAFIA

V Týždni slovenských knižníc sme prezentovali hovorenú bibliografiu slovenskej spisovateľky Margity Figuli. So študentami Obchodnej akadémie sme si zaspomínali a uctili významnú slovenskú spisovateľku a oboznámili sa s jej životom, tvorbou a zaujímavými humornými príbehmi z jej života.

A práve jeden príbeh Vám môžeme priblížiť, ktorý napísal slovenský spisovateľ Štefan Žáry a spracoval vo svojom *Anekdotickom slovníku slovenských spisovateľov*.

Margita Figuli

Mladá spisovateľka Margita Figuli mala už za sebou literárny krst, zbierku noviel *Pokušenie*. Bola známa aj svojím pôvabom priťahovala mnohých ľudí od pera: borcov i opáperených kohútikov.

Kritici a autori sa pre ňu posekali, vydavatelia a redaktori si ju nadbiehali. Kurizantov svorka. Pekná Margita však neprejavovala prednostnú priazeň, aspoň nie v priestore svojho cechu.

Vtedy som ešte Figuličku nepoznal osobne. Čoskoro sa mi však naskytla príležitosť. Redaktor Elánu Smrek mal do Národného divadla recenzentské lístky, ktoré používali jeho kritici pri premiérach. Pri reprízach poskytoval voľňasky kolegom a známym. Do širšieho kruhu Elánu patrila som i ja, a keďže Smrek vedel, že na divadlo nemám, dal mi k dispozícii vstupenku na Stodolovho Plačúceho jubilanta. „Jedna ti stačí,“ povedal, „o partnerku som sa ti postaral.“

Prikľuším v poslednej chvíli v pracovných šatách a pri zhasínajúcich svetlách stihnem vidieť, že na jedno z dvoch voľných miest sadá vyfintená krásavica. Chytí ma nebývalá tréma, takže sa

zvrtnem a zbabelo z predstavenia zutekám. Smrek si neodpustil hundranie, že sa prepásli obidva vzácne lístky Elánu.

Ani druhý obdarovaný abonent či abonentka, ktorou bola Margita Figuli, na predstavenie neprišla. Ja som pravdepodobne v kresle videl marivo. ? „*Prečo ste vtedy toho Stodolu odsabotovali ?*“ opýtala sa ma spisovateľka po desaťročí.

Priznal som sa, že som sa hanbil sedieť vedľa nej, vycifrovanej a elegantnej paničky. *A vy ste sa prečo neustanovili, pani Margita ? Počula som o vás surrealistoch, ako radi provokujete. Neriskla som, že by ste niečo mohli vyparatiť zaostalej meštiacke.*

Diskutovalo sa o ženských priezviskách typu Krčméry, Szatmáry, Nádaši, Figuli a prípone - ová, pričom sa konštatovala zatvrdilosť prevažnej väčšiny nositeľiek týchto mien.

Hrdou zaľatosťou bola povestná najmä MARGITA FIGULI, ktorá si podobu svojho priezviska ubránila aj v najradikálnejšom / najhlúpejšom/ období a figurovala vždy po svojom.

Vážne začatá debata sklzla postupne - v užšej spoločnosti - do slovných hračiek. Ktosi povedal, že dlho považoval meno Margita FIGULI za spisovateľkin pseudonym.

Iný hlásal:

Ja byť tebou, bol by som si volil pseudonym Margita Besná. Znenie rukolapné a eufonické.

Tu ho máš! ohradila sa spisovateľka. To už nebohýŠtefko Krčméry bol väčší gavalier. Ten navrhoval, aby sa krútnavy na Váhu pod Strečnom prekrstili na Margitu FEŠNÚ.

Pre rýmotvorcov je vďačnejšia podoba Figuli, pripojil sa Gabaj, napríklad: Margita Figuli k ňadrám ma pritúli.

Alebo Margita Figuli, kopla ma do gulí!“ dal korunu všetkému Vladimír Reisel.

Spisovateľka obelela a onemela a s ňou i väčšina prítomných tenkej kože. Duchaprítomní začali posmeľovať Figuličku, aby

sa nedala: veď predsa meno Reisel je také vďačné na kardinálny rým, ktorý sa priam žiada na jazyk.

A podnecovaná krehká Margitka zarýmovala :

Reizeľ,
choď na Wécé,
kým ťa miesto Múzy
svinský zrádnik mece !

Ing. Terézia Švirková
oddelenie krásnej literatúry

**ROK 2010- ROK KREŠŤANSKEJ
KULTÚRY /RKK/**

**Prečo Rok kresťanskej kultúry?
Prečo práve na Slovensku? A prečo práve
v roku 2010?**

Prvý Rok kresťanskej kultúry sa uskutočnil v roku 1999 v rámci prípravy osláv veľkého jubilea kresťanstva v roku 2000. A prečo práve rok 2010? Opäť sa totiž blíži významné jubileum. V roku 2013 budeme sláviť 1150. výročie príchodu solúnskych bratov do našej vlasti. Rok kresťanskej kultúry chce byť určitou prípravou na slávenie tohto veľkého jubilea.

A napokon je tu aj praktický dôvod. V súčasnom živote sa objavuje aj veľa nekultúrnosti, prechádzajúcej až do morálneho zla. Je nevyhnutné ozdraviť daný stav.

Jednou z ciest, ktorou sa môžu k nám a do celej spoločnosti dostávať skutočné hodnoty, je dobro a pravá krása v kultúre, inšpirovanej kresťanstvom.

Do organizovania a realizácie programu Roka kresťanskej kultúry sa zapojili všetky kresťanské cirkvi u nás. Poslaním projektu ROK KRESŤANSKEJ KULTÚRY 2010 je približovať posolstvá jubilejných výročí udalostí a osobností. Len na ilustráciu uvádzam výročia niektorých osobností:

- 1 125. výročie úmrtia nášho prvého arcibiskupa metropolitu sv. Metoda, výročie jeho nástupcu sv. Gorazda na arcibiskupskom stoli i na poste rektora vysokoškolského veľkomoravského učilišťa
- 500. výročie narodenia ev. farára a pedagóga Leonarda Stöckela (Bardejov), žiaka Martina Luthera a Filipa Melanchtona, rektora v Einslebene, Bardejove a Kežmarku
- 470. výročie narodenia kníhtlačiara Dávida Gutgesela
- 375. výročie založenia pôvodnej Trnavskej univerzity
- 325. výročie narodenia a 260. výročie úmrtia Johanna Sebastiana Bacha,
- 90. výročie narodenia Karola Wojtylu, prvého slovanského pápeža Jána Pavla II.
- 50. výročie úmrtia bl. Petra Pavla Gojdiča a ďalších významných osobností.

V súvislosti s výročiami Leonarda Stöckela a Dávida Gutgesela sa okresná knižnica spolu so školami a cirkvami v našom meste zapojí do podujatí pripravovaných mestom Bardejov.

Zuzana Jančuvová
oddelenie náučnej literatúry

ANTON LAUČEK (7. APRÍL 1950)

Okresná knižnica a pobočka Bardejovské Kúpele v rámci Roka kresťanskej kultúry pozvala na besedu spisovateľa PaedDr. Antona Laučka PhD.

..... Spisovateľ Anton Lauček pricestoval z Ružomberka do Bardejovských Kúpeľov, kde mala byť plánovaná beseda pre kúpeľných hostí.

Hostia sa pomaly schádzali, niektorí prišli priamo z procedúr. Pozvaná bola aj staršia mládež, ktorá je tiež na liečení.

Po úvodnom srdečnom privítaní sa pán Lauček rozhovoril o svojich literárnych začiatkoch. Hovoril veľmi pútavo a s humorom, čo najviac zaujalo nielen dospelých, ale jeho zážitky z detstva a huncútstva, ktoré prežil v rodnej Černovej, pobavili najmä mládež.

Atmosféra počas besedy bola veľmi uvoľnená a na priamy kontakt so spisovateľom si budú prítomní dlho spomínať. Domov si odnesú spomienku na príjemný zážitok strávený v knižnici a my sme radi, že sme im aj touto besedou spestrili kúpeľný pobyt.

BIOGRAFIA ANTONA LAUČEKA

Anton Lauček po absolvovaní slovenčiny a nemčiny na Pedagogickej fakulte v Banskej Bystrici a dejepisu a slovenčiny na Filozofickej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika pracoval ako vychovávateľ v internáte, neskôr ako stredoškolský učiteľ, dva roky bol v slobodnom spisovateľskom povolání, potom riaditeľom domova mládeže. V súčasnosti prednáša na Katedre slovenského jazyka a literatúry Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku.

Debutoval televíznou inscenáciou *Benedikt*. Nasledovali zbierky poviedok *Zelená modrá* (1982), v próze *Pierko iba ľahučko prichytené* (1987) pravdivo opisuje vzťahy vidieckej rodiny. Do vojenského prostredia nás uvádza v knihe *Opušťač*, ktorá vyšla v roku 1997, 2006, 2009.

Historická novela o masakre v Černovej *Cez utrpenie* (1997, 2006, 2007) približuje skutočné historické udalosti, ktoré autor odpolitizoval a podal očami chlapca.

Životopis Jána Vojaššáka *Anjelom svojim prikázem o tebe* vyšiel dokonca 4-krát (2000, 2006, 2007, 2009).

Za rozprávaním podfarbeným humorom a iróniou v knihe *Keď lastovičky nemôžu lietat'* (2006) sa ukrýva smútok z bezmocnosti voči vládnucej komunistickej mašinérii, devastujúcej duševný život človeka.

Románová biografía *Andrej* (2007) približuje školské a študentské roky Andreja Hlinku.

Tohto roku mu vyšla publikácia *Slovenská literatúra pre deti a mládež*, v ktorej sa usiluje zmapovať slovenskú literárnu tvorbu určenú deťom a mládeži od roku 1990 až po súčasnosť, osobitne aj diela s náboženským a duchovným akcentom a pripravuje *Svedectvo reportáží z krajín, kde vychádza slnko*.

Čitateľa, obľubujúceho krátke texty, provokujúce úsmev aj zamyslenie, oslovia knižky *Iba tak* I, II, III (2007-2009), z ktorej nám sám autor čítal postrehy *Svadba*, *EMO*, *Bulvár* a iné, ktoré nás svojím humorom veľmi pobavili a rozosmiali.

Gabriela Semancová
pobočka Bardejovské Kúpele

VÝSTAVA V OKRESNEJ KNIŽNICI - ŽIVOT A DOBA KARLA ČAPKA

V dňoch od 2.2.2010 - 20.3.2010 bola na hudobnom a umenovednom oddelení výstava ŽIVOT A DOBA KARLA ČAPKA.

Spisovateľ, novinár, prekladateľ, dramaturg divadla, ktorý sa narodil pred 120 rokmi, svojimi myšlienkami predbehol dobu. Jeho diela patria dodnes do zlatého fondu českej, ale aj svetovej literatúry. Dôrazne upozorňoval na možnosti vedomého zneužívania vedy a techniky, na to, že človek proti takýmto zásahom sa nedokáže účinne brániť. Bol príslušníkom literárnej generácie, ktorá dozrela v rokoch prvej svetovej vojny. V myslení ho ovplyvnila vedecko-technická revolúcia. Zaujímavý bol spôsob jeho vyjadrovania, ktoré až realisticky pôsobí na city čitateľa, jeho

humanistické posolstvá a predvídavosť, ktorá mu umožnila vidieť veci inými, ako sa zdajú.

Pochádzal z rodiny lekára a vyrástal so súrodencami, bratom Josefom a sestrou Helenou v dedinke Upice. Doktorátom doštudoval na Filozofickej fakulte Karlovej Univerzity v Prahe. Kvôli chorobe nebol odvedený do prvej svetovej vojny. V roku 1917 sa spolu so svojim bratom Josefom Čapkom stáva redaktorom Národných listov a zároveň redaktorom satirického týždenníka Nebojsa. V roku 1921 odchádza spolu s bratom pracovať do Ľudových novín. V roku 1920 sa zoznamuje so svojou budúcou manželkou Oľgou Scheinpflugovou, s ktorou sa v roku 1935 oženil.

Jeho tvorba je rozsiahla a zahŕňa oblasť prózy, drámy, cestopisov, pre deti, preklady, filozofické diela, politické diela a po jeho smrti vydané novinové články a fejtóny.

Už v roku 1916 vydal spolu s bratom prvotinu **Zářivé hlubiny**.

Vedomé zneužitie vedy a techniky proti základným hodnotám ľudskej existencie počas prvej svetovej vojny, ho viedli k napísaniu utopicko-fantastických drám **Věc Makropulos a R.U.R.** čiže (Rossumovi Univerzálni Roboti), ktorých v tejto hre stvoril, sú živé stroje, ktoré sa od ľudí odlišujú iba tým, že nemajú cit. Za človeka pracujú i bojujú a napokon zbrane obratia aj proti nemu. Dielo malo vo svete veľký úspech. Podobne aj alegorické divadelné hry **Ze života hmyzu a Adam Stvořitel** spolu so svojim bratom Josefom.

Vznikajú aj ďalšie diela, v ktorých siaha po utópii a téme objavov, či modernej technike. Myšlienky v dielach **Továrna na absolutno a Krakatit** boli vlastne otázkou, čo by sa mohlo stať, keby....

Okrem písania mal aj množstvo ďalších aktivít.

V roku 1922 sa prvýkrát osobne stretáva s T.G.Masarykom. Veľa času trávili pri spoločných rozhovoroch nielen na Pražskom hrade, ale aj v jeho letnom sídle v Topolčiankach. Tieto rozhovory

zaznamenal v knihách **Hovory s T.G.Masakykem, Mlčení s T.G.Masarykem, Nablízku T.G.Masaryka.**

Veľmi si obľúbil Slovensko, o ktorom napísal :
Nenavštevujeme Slovensko len preto, aby sme ho posudzovali z hľadiska národopisnej minulosti. Je to totiž krajina budúcnosti..

Významná je poviedková tvorba **Povídky z jedne kapsy** a **Povídky z druhe kapsy** a z dramatickej tvorby **Bíla nemoc** a **Matka.**

Presvedčenie o mnohoznačnosti ľudskej pravdy a zmysle pragmatického hľadania východiska , rozvíja v poetických prózach **Hordubal, Povětroň, Obyčejný život, Život a dílo skladatela Foltýna** , o sile humanizmu a solidarity v románe **První parta.**

Pre deti napísal **Devatero pohádek** a **Dášeňka, čili život štěněte.**

Od začiatku 20. rokov veľa cestoval. Podnikol cesty do Talianska, Anglicka, Španielska, Holandska, Rakúska, Švedska, Nórska a Francúzska. Chodil na rôzne kongresy do Paríža, Ženevy a Budapešti. V tom čase mali jeho hry veľký ohlas.

V roku 1938 bol so skupinou francúzskych spisovateľov navrhnutý za kandidáta na Nobelovu cenu za literatúru. V roku 1995 mu udelili Rad T.G.Masaryka in memoriam.

Zomrel na zápal pľúc 25. decembra 1938 v Prahe. Pochovaný bol na vyšehradskom cintoríne v Prahe.

Helena Hlad'ová
hudobné a umenovedné oddelenie

SLOVENSKO NAPÍSALO ROMÁN

Výmena
za nové foto

O projekte Slovensko píše román.

Projekt Slovensko píše román bol odštartovaný v máji 2009 ako iniciatíva najväčšieho slovenského internetového knihkupectva **Martinus.sk**. Cieľom bolo spojiť Slovákov k vytvoreniu unikátneho diela napísaniu spoločného románu. Každý mal možnosť priložiť ruku k dielu v podobe vlastného príspevku, návrhu obálky či názvu knihy. Fanúšikovia tiež ovplyvňovali román online hlasovaním, ktorým určovali smerovanie príbehu, vybrali názov knihy *Minulosť ťa dostane* (autorkou je Andrea Hinková) aj jej obálku (vytvoril ju Róbert Vacula).

Editorkou románu sa stala najpredávanejšia autorka na Martinus.sk za rok 2008 Evita Urbaníková. Z obrovského množstva zaslaných príspevkov vyberala tie najzaujímavejšie, ktoré sa nakoniec dostali do knižnej podoby románu. Je zároveň autorkou úvodnej a záverečnej kapitoly.

Kniha s názvom Minulosť ťa dostane bola slávnostne pokrstená 6. novembra na knižnom veľtrhu Bibliotéka. Krstnými rodičmi knihy sú manželia Alena a Jozef Heribanovci, ktorí od začiatku projektu pozorne sledovali a držali mu palce.

Projekt Slovensko píše román odhalil nielen niektoré nádejné literárne talenty, ale podporil aj chuť Slovákov do čítania. Výsledkom projektu je prvá kniha, ktorú písalo viacero autorov na internete. Pozostáva z 20 kapitol z pera 12 autorov.

*Projekt Slovensko píše román získal prestížnu nomináciu na
SABRE AWARDS*

Minuloročný **projekt** Slovensko píše román získal nomináciu medzi finalistov prestížnej súťaže PR profesionálov SABRE Awards! Ide vôbec o prvú nomináciu v histórii Slovenska a jej výnimočnosť je o to vyššia, že tento rok sa do súťaže prihlásil rekordný počet projektov.

Do súťaže sa prihlásilo skoro 2000 prác z 28 krajín regiónu EMEA. Víťazi v jednotlivých kategóriách budú oznámení na slávnostnom vyhodnotení tohto ročníka 26. mája v Londýne. SABRE Awards (Superior Achievement in Branding and Reputation) patrí medzi najprestížnejšie ocenenie v rámci PR branže, ktorú každoročne vyhlasuje The Holmes Group.

Ing. Terézia Švirková
oddelenie krásnej literatúry

**NOC S ANDERSENOM 2010 V OKRESNEJ KNIŽNICI
DÁVIDA GUTGESELA V BARDEJOVE**

Celý večer nás sprevádzalo rozlúštenie indícií a následné získavanie kľúčov, ktoré našich 30 knihomoľov priviedli k rozlúšteniu hlavnej témy večera, ktorou bola významná historická osobnosť nášho mesta kníhtlačiara Dávida Gutgesela. V tomto roku žije naša knižnica výročím narodenia tohto vzácneho kníhtlačiara a aj názov knižnice nesie jeho meno: Okresná knižnica Dávida Gutgesela v Bardejove.

Po úvodnom oboznámení našich knihomoľov s programom a po prihlásení na chat sme sa vybrali ozbrojení lampionmi do stmievajúcich sa ulíc nášho mesta Bardejov. Chodníky nás priviedli do Základnej umeleckej školy KESEL, kde sa nám deti zo ZUŠ

predstavili v zdramatizovanom príbehu NOEMOVA ARCHA. Tanečné variácie v podobe HIP HOP nás zahrali dosť dostatočne na to, aby sme sa potom do knižnice vrátili v dobrej nálade. Na cestu sme si svietili lampiónmi. Nasledovala večera, pri ktorej sme si pochutnali na výborných koláčikoch, ktoré upiekli knižničné pracovníčky pre knihomoľov. Tak prišiel na rad chat s nocľazníkmi v ostatných nocujúcich knižniciach.

Nasledovala ďalšia indícia a následné získanie kľúča, ktoré nás zase posunulo o trochu bližšie k rozlúšteniu hlavnej témy večera. Po objavení listu od Dávida Gutgesela vyvrcholením našej noci bola výroba knihy, čím sme si kníhtlačiarsku tradíciu oživil.

Kniha sa nám vydarila, zapísali sme do nej všetky indície a kľúče, ktoré sme získavali počas celého priebehu večera. Pri vpisovaní deti mali možnosť použiť rôznu techniku písania, napr. Braillovo písmo, maľované čítanie. A našli sa aj deti, ktoré do knihy nakreslili ilustrácie.

Samozrejme, bez nočných hier by sa to nezaobišlo ani tento rok. Na ne sa deti pred spaním veľmi tešili a zábava bola úžasná: hrali sme sa Na uchichotanú loptu, Na vraha, Cestovatelia . Uložiť sa na sladké snívanie pomáhala našim knihomoľom Tlačiarenská rozprávka .

Ráno bolo naozaj krásne a verím, že aj vzácne. Po raňajkách sme deťom rozdali Pamätné listy ako spomienku na dnešnú kúzelnú rozprávkovú noc v knižnici.

Na dnešnej Noci sa zúčastnilo 32 knihomoľov vo veku od 8 11 rokov, 14 knižničných pracovníkov.

Alžbeta Kutašovičová
oddelenie pre deti a mládež

MARTIN KUKUČÍN - 150 rokov narodenia
*** 17.05.1860 - + 21.05.1928**

Prozaik, dramatik, publicista, lekár, významný predstaviteľ slovenského literárneho realizmu

Počas štúdia na lekárskej fakulte intenzívne literárne tvoril a aktívne pracoval v slovenskom akademickom spolku Detvan. Prejavil sa aj ako publicista a prekladateľ. Po ukončení štúdia sa rozhodol uchádzať o miesto lekára v Dalmácii. Kontakt so Slovenskom udržiaval prostredníctvom listov a v Slovenských pohľadoch publikoval práce s dalmatínskou problematikou.

Jeho literárne dielo svojím rozsahom a svojou ideovo-umeleckou koncepciou presiahlo rámec národnej literatúry. Patrí k najzávažnejším hodnotám slovenskej prózy.

Aj keď odišiel na dlhé roky z domova, ostal verný poslaniu tvorcu národnej literatúry v širokej žánrovej škále krátke črty, poviedky, rozsiahle novely, spoločenský román, románová kritika, cyklus historických románov, cestopisné črty, divadelné hry, fejtóny, literárnokritické a publicistické prejavy. Popri prevažujúcich motívoch z dedinského prostredia sa výrazne uplatnili aj témy študentské, pražské motívy, námety z Dalmácie, zo života jej vystaňovalcov v Južnej Amerike a v poprevratovom období aj historické témy. Bol iniciatívnym priekopníkom obdobia literárneho realizmu. Špecifickým významovo-štylistickým prepojením motívov osudu človeka, obrazu jeho prostredia, prírody a sily tradície v pravom zmysle slova vytvoril základnú a východiskovú líniu modernej slovenskej prózy.

Jeho telesné pozostatky sú uložené na Národnom cintoríne v Martine.

Internetový portál Osobnosti.sk

GRANTOVÝ SYSTÉM MK SR na rok 2010

V grantovom systéme MK SR na rok 2010 získalo v okrese Bardejov dotáciu na nákup kníh 7 obecných knižníc:

Obecná knižnica Hertník	335 €
Obecná knižnica Koprivnica	500 €
Obecná knižnica Malcov	335 €
Obecná knižnica Mokroluh	500 €
Obecná knižnica Raslavice	500 €
Obecná knižnica Stul'any	335 €
Obecná knižnica Zlaté	350 €

Celková výška dotácií je 2 855 €.

Pri podávaní žiadostí v grantovom systéme MK SR je potrebné prehodnotiť úroveň poskytovaných knižnično-informačných služieb obecnej knižnice, výšku ročnej dotácie na nákup kníh a v prepočtoch štatistických ukazovateľov dosiahnuť minimálne 1 výpožičku na obyvateľa a 7 % čitateľov z počtu obyvateľov.

Angela Delejová
metodické oddelenie

KNIOHOVNÍCKE VŠELIČO

Hľadáme najobľúbenejšiu knihu Slovákov
[http : //www.mojanajkniha.sk/novinky/c20/hladame-najoblubenejsiu-knihu-slovakov.html](http://www.mojanajkniha.sk/novinky/c20/hladame-najoblubenejsiu-knihu-slovakov.html)

VYBERME SPOLOČNE NAJOBĽÚBENEJŠIU KNIHU SLOVÁKOV

Moja naj kniha je kultúrno-vzdelávací projekt STV 2, ktorý prispieva k zvýšeniu záujmu o literatúru zo strany detí, mládeže aj dospelých, pričom vyvrcholí vyhlásením najobľúbenejšej a najčítanejšej knihy.

INTERNETOVÉ METODICKÉ CENTRUM PRE OBEČNÉ KNIŽNICE

Milí knihovníci !

Navštívte Internetové metodické centrum pre obecné knižnice na **[www. obecnakniznica.sk](http://www.obecnakniznica.sk)** , kde okrem informácií z oblastí knihovníctva, môžete napísať aj svoje nápady, pripomienky, otázky, požiadavky. Na tejto stránke nájdete informácie o agende a tlačivách, financovaní knižníc, knižničnom fonde, praktické rady, knihovnícky slovník, databázy a adresáre a iné.

*Pripomienky alebo požiadavky zasielajte na adresu :
obecnakniznica@obecnakniznica.sk*

UDELILI CENY HANSA CHRISTIANA ANDERSENA

Každý druhý rok udeľuje Medzinárodný výbor pre detskú a mládežnícku literatúru (IBBY) cenu Hansa Christiana Andersena žijúcemu autorovi a ilustrátorovi, ktorých komplexné dielo predstavuje trvalý prínos k rozvoju detskej literatúry.

Tohtoročné ceny Hansa Christiana Andersena boli vyhlásené v rámci 47. veľtrhu detskej knihy, ktorý sa konal 23.-26. marca v Bologni. Porota vybrala z 55 kandidátov, ktorých nominovalo tridsaťdva národných sekcií IBBY, na ocenenie britského autora Davida Almonda a nemeckú ilustrátorku Juttu Bauerovú. Slovenská sekcia IBBY nominovala spisovateľa Jána Uličianskeho a ilustrátora Petra Uchnára. Víťazi si preberú medaily H.Ch. Andersena a diplomy na medzinárodnom kongrese IBBY, ktorý sa bude konať 11. septembra tohto roku v španielskom Santiago de Compostela.

In : Literárny týždenník, r. XXIII. , č. 17-18 (2010), s.15

**ZÁVERY Z KONFERENCIE KNIŽNICE A SENIORI,
KTORÁ SA USKUTOČNILA 11.12.2009 V PREŠOVE**

Pre aktivity a prácu knižníc s cieľovou skupinou seniorov je dôležité:

viest' seniorov k nachádzaniu zmyslu života aj v knihách a literatúre ,

v práci so seniormi využívať rozprávací príbeh, ktorý je jedným z najpútavejších literárnych žánrov ,

v súvislosti s rozvojom znalostnej spoločnosti klásť dôraz na informačné vzdelávanie seniorov ,

nasmerovať seniorov na využívanie voľného času v knižniciach ,
realizovať projekty na zapájanie tvorivosti seniorov ako aktívnej
cieľovej skupiny,

zamerať sa na rozvoj tvorivého potenciálu seniorov, tréningy
pamäte a iné ,

všimáť si tvorbu seniorov, ich motiváciu .

InfoLIB portál pre knižničnú a informačnú teóriu a prax

**PROGRAM 11. ROČNÍKA
TÝŽDŇA SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC
V OKRESNEJ KNIŽNICI
DÁVIDA GUTGESELA
V BARDEJOVE**

22. marec 2010

Bezplatný zápis dospelých a odpustenie pokút pri
vrátení kníh pre všetkých čitateľov

23. marec 2010

Prezentácia personálnej bibliografie Jána Nagajdu

24. marec 2010

Knihtlačiarik po stopách Dávida Gutgesela súťaž
pre šikovné deti 1.-4. ročníkov základných škôl

25. marec 2010

Čítajme si , najpočetnejší detský čitateľský
maratón - kniha Peter Gajdošík : Zverinec na
siedmom poschodí

26. marec 2010

Komično v literárno-filozofickom kontexte

26.-27. marec 2010

Noc s Andersenom

Kníhtlačiarik po stopách Dávida Gutgesela súťaž pre šikovné deti

Kníhtlačiarik po stopách Dávida Gutgesela súťaž pre šikovné deti

Noc s Andersenom

Čítajme si, najpočetnejší detský čitateľský maratón

Čítajme si, najpočetnejší detský čitateľský maratón

Komično vo filozoficko - literárnom kontexte

Ján Nagajda : Prezentácia personálnej bibliografie

Názov : Bardejovský knihovník
Knižničný spravodajca pre
obecné knižnice okresu Bardejov

Zodpov.
redaktorka: Mgr. Ľudmila Jászayová, riaditeľka
Zostavila : Angela Delejová
Technicky
upravil : Jaroslav Stach
Vydáva : Okresná knižnica Dávida Gutgesela
v Bardejove

Rozsah : 48 strán
Náklad : 80 výtlačkov